

Nâng cao kỹ năng thuyết trình tiếng Anh cho sinh viên năm thứ nhất chuyên ngữ Trường Đại học Bạc Liêu

Sâm Ngọc Khả Tú*

* Khoa Khoa học Xã hội, Trường Đại học Bạc Liêu

Received: 22/11/2024; Accepted: 29/11/2024; Published: 10/12/2024

Abstract: Oral presentation skills are becoming very important in language teaching, especially for university students. Presentation skills are essential in assessing students' language ability in academic grading system and also help students' employability after graduation. However, English-majored freshmen at Bac Lieu University have difficulties in English presentation because most students have a few opportunities to practice presenting in English in high school. The article indicates students' difficulties in presenting, proposes some solutions to enhance English presentation skills and as well as improves the quality of teaching and learning English at Bac Lieu University.

Keywords: Oral presentation skills, difficulties, solutions, the quality of teaching and learning.

1. Đặt vấn đề

Để giải quyết bài toán “nâng cao chất lượng giáo dục đại học” hiện nay, các trường đại học (ĐH) đã và đang áp dụng cách tiếp cận CDIO (*cum từ tiếng Anh Conceive - Design - Implement – Operate, nghĩa là: hình thành ý tưởng, thiết kế ý tưởng, thực hiện và vận hành*). Theo chương trình mới này, sinh viên (SV) sẽ được đào tạo theo một quy trình bài bản và được phát triển toàn diện về kiến thức, kỹ năng và mức tự chủ. Do đó, kỹ năng thuyết trình trở nên rất cần thiết cho SV vì đa số các học phần biên soạn theo đề cương CDIO đều được đánh giá quá trình thông qua hình thức thuyết trình. SV không chỉ tham dự lớp để nghe giảng, chép bài mà còn phải tự học, tự nghiên cứu tài liệu và sự chuẩn bị kỹ lưỡng để trình bày trước lớp. Có được những bài thuyết trình thành công trước lớp, trước tiên sẽ góp phần giúp SV có được điểm số tích cực trong học tập, ngoài ra SV sẽ tự tin trình bày khóa luận tốt nghiệp, báo cáo khoa học, công trình nghiên cứu trong và ngoài trường. Qua đó, giúp SV phát triển các khả năng tìm tòi sáng tạo, khả năng làm việc nhóm và khả năng tự duy phản biện.

Hơn thế nữa, kỹ năng thuyết trình tốt còn làm tiền đề giúp SV có được sự tự tin vào năng lực giao tiếp, tạo ấn tượng tốt với các nhà tuyển dụng, mang lại lợi thế cạnh tranh về cơ hội việc làm tốt hơn sau khi ra trường. Tuy nhiên, thuyết trình thực sự là một thử thách không dễ dàng đối với SV, mà vấn đề là sử dụng tiếng Anh để thuyết trình thì càng khó hơn, bởi SV chuyên ngữ cần phải có khả năng ngôn ngữ tốt và được trang bị những kỹ năng nhất định mới có thể thực hiện thành công một bài thuyết trình ví dụ như chọn chủ đề, lập dàn ý, tìm kiếm tài liệu, soạn nội

dung, trả lời các câu hỏi phản biện một cách thuyết phục, v.v. Bài viết sau đây sẽ nêu rõ những khó khăn của SV năm nhất Ngành Ngôn Ngữ Anh Trường Đại học Bạc Liêu khi thuyết trình bằng tiếng Anh, từ đó, đề xuất một số giải pháp góp phần nhằm nâng cao kỹ năng thuyết trình cho SV chuyên ngữ.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những khó khăn của SV khi thuyết trình bằng tiếng Anh

Khi thuyết trình bằng tiếng Anh, SV thường gặp một số khó khăn như sau:

- Vốn từ vựng và ngữ pháp tiếng Anh còn hạn chế: Nhiều SV mắc lỗi về ngữ pháp như chia thì không phù hợp; nói thành cụm, thiếu chủ ngữ hay thiếu động từ; lựa chọn từ vựng không phù hợp với ngữ cảnh; do đó SV không thể diễn đạt một câu trọn vẹn bằng tiếng Anh gây ra sự khó hiểu, ngập ngừng khiến người nghe không nắm bắt được thông tin.

- Phát âm không chuẩn, thiếu sự chính xác: Ngoài việc phát âm chính xác từng nguyên âm, phụ âm, còn có các hiện tượng âm khác như nhấn từ, nhấn câu, lướt âm, giọng điệu, v.v. Lỗi phát âm đúng là trở ngại lớn đối với người thuyết trình, do dù SV có nhiều vốn từ nhưng phát âm không chính xác sẽ dẫn tới sự khó hiểu hay hiểu nhầm ý.

- Lựa chọn chủ đề thuyết trình quá rộng, không thu hút: Việc lựa chọn chủ đề phù hợp, thực tế và mang tính cập nhật đối với SV không phải vấn đề đơn giản. SV cần phải đầu tư, tìm hiểu để lựa chọn chủ đề phù hợp và thu hút.

- Thiếu sự chuẩn bị, đầu tư vào bài thuyết trình: nội dung thuyết trình không phù hợp với chủ đề, không trình bày theo bố cục ba phần chính mở bài, thân bài, kết bài.

- Không sử dụng được các cấu trúc câu, các từ nối hay các cách diễn đạt để kết nối thông tin, ý chính của bài khiến bài trình bày không mạch lạc, liên kết.

- Thiếu sự tương tác: SV chỉ tập trung trình bày vấn đề của mình; mà không để ý tới phản ứng của người nghe. Điều này sẽ làm cho người nghe có cảm giác không được tôn trọng và thiếu thoải mái.

- Không khai thác triệt để các phương tiện trực quan (visual aids): các phần mềm trình chiếu như powerpoint, google slides; trang web canva.com; hay áp phích, tài liệu phát tay (handout), v.v. Do đó, người nghe khó bắt kịp bài thuyết trình cũng như chỉ có thể dồn sự tập trung duy nhất vào người thuyết trình.

- Thiếu môi trường luyện tập và sử dụng kỹ năng Nói tiếng Anh: Đối với SV năm nhất, việc học theo quy chế tín chỉ đã gây ngỡ ngàng cho các em, cộng thêm phương pháp học bậc ĐH không phải theo kiểu truyền thống ở bậc phổ thông, chỉ tập trung vào từ vựng và ngữ pháp. SV được học theo các học phần chuyên ngành cụ thể, chưa quen với việc tìm kiếm tài liệu thuyết trình theo nhóm hay cá nhân (tùy theo yêu cầu của GV), do đó SV không được làm quen và có nhiều cơ hội để thực tập nói tiếng Anh trước lớp.

- Sự ảnh hưởng của tiếng mẹ đẻ: SV ko được tập trung nhiều vào nghe nói trước đó, các em thường mắc sai lầm khi suy nghĩ theo tiếng Việt và dịch sang tiếng Anh theo kiểu google translation, mà quên rằng văn phong tiếng Việt khác với tiếng Anh, nên gây khó khăn trong việc truyền đạt chính xác nội dung bài thuyết trình.

- Học thuộc lòng kịch bản: SV có xu hướng viết hết những gì sẽ trình bày trước lớp. Việc học thuộc kịch bản là tốt, tuy nhiên khi lên thuyết trình trước lớp, yếu tố tâm lý cản trở các em trong quá trình nói tiếng Anh: lo sợ, căng thẳng nên quên bài, lặp lại những câu trước đó, mất thời gian để nhớ kịch bản. Nhiều SV còn cầm tài liệu “Đọc” thay vì Nói.

2.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao kỹ năng thuyết trình bằng tiếng Anh:

2.2.1. Đối với Bộ môn Ngoại Ngữ, khoa Khoa học xã hội

- Bộ môn cần tăng cường các hoạt động ngoại khóa tạo cơ hội để SV được học hỏi và thể hiện năng lực thuyết trình tiếng Anh từ đó nâng cao kỹ năng tương tác và kỹ năng giao tiếp.

- Xây dựng chương trình bồi dưỡng các khóa học ngắn hạn theo chuyên đề về ngữ âm, ngữ pháp, nghe nói, v.v. cho SV.

- Tổ chức các hội thảo hay tọa đàm liên quan đến kiến thức hỗ trợ kỹ năng mềm cho SV để các em tích

lũy cho mình và vận dụng vào quá trình học tập.

- Câu lạc bộ tiếng Anh được tổ chức định kỳ hàng tháng, ban chủ nhiệm câu lạc bộ cần phải đổi mới, sáng tạo về nội dung và hình thức để thu hút SV tham dự.

- Khai thác vai trò của trợ giảng Fullbright. Trường ĐH Bạc Liêu vinh dự được tiếp nhận trợ giảng Fullbright đến từ Mỹ trong năm học 2024-2025, do đó Bộ môn Ngoại Ngữ cần tăng cường số tiết giảng dạy cho trợ giảng; tổ chức các buổi giao lưu gặp gỡ, chia sẻ văn hóa và một số hoạt động khác để tạo môi trường giao tiếp bằng tiếng Anh “thực tế” cho SV.

2.2.2. Đối với giảng viên bộ môn Ngoại Ngữ

- GV thường lựa chọn chấm điểm quá trình thông qua hình thức thuyết trình, đặc biệt là các học phần Nghe nói và Ngữ âm thực hành. Do đó, việc thông báo rõ ràng và cụ thể cho SV chương trình học, cách thức chấm điểm và hình thức kiểm tra, đánh giá để SV nắm rõ, chuẩn bị tâm lý và chủ động trong học tập.

- Tổ chức các hoạt động thảo luận, đóng vai và nhiều hình thức khác để SV trình bày trước lớp, giúp SV tự tin hơn, có cơ hội thực hành ngôn ngữ và rèn luyện kỹ năng.

- Hướng dẫn SV các kỹ năng thuyết trình một cách hiệu quả, lập dàn ý hay chọn chủ đề cho thu hút.

- Thiết kế bảng đánh giá thuyết trình cho cả lớp theo từng nội dung cụ thể. SV đóng vai trò làm giám khảo, cùng với GV đánh giá, cho nhận xét bài thuyết trình của bạn cùng lớp. Thông qua đó, SV sẽ nhìn thấy được ưu, khuyết điểm của bạn mình, rút kinh nghiệm cho bài thuyết trình của mình. Đồng thời, bảng đánh giá của SV cũng giúp GV xem xét, cân nhắc cho điểm một cách khách quan nhất.

- Luôn khuyến khích, động viên SV bình tĩnh, tự tin trình bày trước lớp; cho lời nhận xét chân tình, đóng ý sau khi SV hoàn thành bài thuyết trình để tránh ảnh hưởng đến tâm lý của SV.

- Cho điểm thưởng SV khi tham gia tích cực các hoạt động trên lớp nhằm tạo động lực và thu hút SV tham gia, ngoài ra còn giúp SV kiếm thêm điểm cộng nâng cao điểm số.

2.2.3. Đối với sinh viên

- Chủ động hơn trong việc học: nghiêm túc, chú ý lắng nghe hướng dẫn của GV, ghi chép đầy đủ các yêu cầu của GV về cách làm bài thuyết trình.

- Tìm hiểu thêm những kiến thức về cách làm bài thuyết trình tiếng Anh, các yêu cầu và một số mẹo để có được một bài thuyết trình hiệu quả.

(Xem tiếp trang (28))

3. Kết luận

Ở Trường THCS & THPT Nguyễn Tất Thành thuộc phân hiệu trường ĐHSPT Hà Nội tại tỉnh Hà Nam việc giảng dạy môn tiếng Anh đã chú ý đến việc áp dụng phương pháp lấy người học làm trung tâm; ít nhất qua quan sát, phân tích một số bài giảng do giáo viên của nhà trường đảm nhiệm. GV, thường sử dụng các hoạt động tương tự để phát huy tính tích cực, chủ động học tập của HS. Tuy nhiên, còn nhiều hạn chế so với yêu cầu thực tế. Bởi vậy, để phát huy hơn nữa tính ưu trội của PPGD này đòi hỏi: GV cần luôn quan tâm đến điều kiện của HS, đầu tư suy nghĩ và công sức chuẩn bị bài giảng, sáng tạo, linh động, luôn tìm biện pháp, thủ thuật, hoạt động thích hợp để đạt kết quả tốt; Phương tiện hỗ trợ giảng dạy đã có cần được duy trì và tăng cường, cải tiến để phục vụ tốt hơn cho việc dạy và học; Hình thức, nội dung thi cần tương

thích với nội dung chương trình học, đồng thời phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo, đánh giá được kỹ năng thực sự của thí sinh, không chỉ kiểm tra kiến thức đã được học thuộc lòng...

Tài liệu tham khảo

1. Fink, Dee L. Active Learning. (Reprinted with permission of Oklahoma Instructional Developmental Program, July 19, 1999). 1999.
2. Haugen, L. Teaching Tips: Learning-Centered Syllabi Workshop (April 22 & April 29). <http://www.cte.iastate.edu/tips/syllabi.html>. 1998.
3. Huerta-Macias, Ana. Current Terms in Adult ESL Literacy. ERIC Digest. National Clearinghouse on Literacy Education Washington DC., Adjunct ERIC Clearinghouse on Literacy Education for Limited-English-Proficient Adults Washington DC. 1993.

Nâng cao kỹ năng thuyết trình tiếng Anh ... (tiếp theo trang 25)

- Đầu tư thời gian cho việc chuẩn bị về chủ đề thuyết trình, nội dung, ý tưởng và cấu trúc của một bài thuyết trình.

- Chuẩn bị tài liệu phát tay hay powerpoint để giúp người nghe dễ theo dõi bài thuyết trình. Tuy nhiên, cần phải nghiên cứu cách làm powerpoint hiệu quả như chú ý font chữ, size chữ đủ to rõ, hình ảnh có liên quan, chọn từ khóa, biểu đồ thích hợp, không được để chữ quá nhiều trong một slide, v.v.

- Cần trau dồi khả năng ngôn ngữ trước, đặc biệt là kỹ năng Nghe Nói để có được sự tin sử dụng tiếng Anh trôi chảy và có thể trả lời câu hỏi phản biện của GV hay bạn cùng lớp.

- Thực tập nói thường xuyên để đảm bảo về thời gian cho phép và ghi nhớ nội dung bài thuyết trình, các thuật ngữ liên quan hay những cấu trúc câu phù hợp; SV cần trau dồi thêm tác phong, ngôn ngữ hình thể và ăn mặc trang trọng để ghi điểm.

- Chủ động liên hệ GV khi có khó khăn hay những thắc mắc liên quan đến bài thuyết trình hay học phần đang học.

3. Kết luận

Bài viết đã chỉ ra những khó khăn của SV năm nhất ngành Ngôn Ngữ Anh khi làm bài thuyết trình bằng tiếng Anh. Rõ ràng SV chuyên ngữ có rất nhiều cơ hội để trình bày trước lớp, nhưng do chưa có đủ kỹ năng và kinh nghiệm thuyết trình nên chưa mang lại hiệu quả cao như mong muốn. Ngoài ra, bài viết cũng đề xuất một số giải pháp để nâng cao kỹ năng

thuyết trình cho SV với hy vọng SV chuyên ngành có thể thấy được sự quan trọng của kỹ năng thuyết trình không chỉ trong học tập mà còn trong cuộc sống và công việc. Từ đó, mỗi SV phải nỗ lực hết mình và kiên trì luyện tập để có được sự thành công nhất định.

Tài liệu tham khảo

1. Al-Jamal, D. A., & Al-Jamal, G. A. (2014). An investigation of the difficulties faced by EFL undergraduates in speaking skills. *English Language Teaching*, 7(1). <http://doi:10.5539/elt.v7n1p19>
2. Bùi Anh Kiệt (2017). *Xây dựng đề cương chi tiết học phần theo định hướng CDIO*. Trường Đại học Cần Thơ.
3. Hồ Tấn Nhựt, Đoàn Thị Minh Trinh (2009), *Cải cách và xây dựng chương trình đào tạo kỹ thuật theo phương pháp tiếp cận CDIO*, Nxb. Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh.
4. La Thị Thu (2010), bài tham luận “Nâng cao chất lượng dạy và học môn Tiếng Anh.”
5. Mark, E. & Nina, O. (1992), *Giving Presentations*, Longman.
6. Nguyễn Thị Phương Huyền (2008). Kỹ năng thuyết trình bằng tiếng Anh của sinh viên năm thứ ba khoa Tiếng Anh trường Đại học Ngoại Ngữ Đại học Đà Nẵng- thực trạng và giải pháp. *Tuyển tập Báo cáo “Hội nghị Sinh viên Nghiên cứu Khoa học” lần thứ 6*. <https://tailieu.vn/doc/ki-nang-thuyet-trinh-bang-tieng-anh-cua-sinh-vien-nam-thu-ba-khoa-tieng-anh-482378.html>